

ИНФОРМАЦИЈА

о оствареном расту потрошачких цена у новембру 2015. године

1. Потрошачке цене у новембру ове године су снижене за 0,1%¹⁾, чиме се наставља тренд стабилних цена. Наиме, овај тренд је присутан током протеклог периода ове године, са изузетком фебруар-април, када је оствариван месечни раст по стопама од 0,9%, 0,7% и 0,5%, респективно посматрано. Иначе, новембарско снижење је пето снижење у овој години (јануар 0,2%, мај 0,3%, јул 0,9% и октобар 0,2%).

На новембарски пад цена *највећи утицај* су имале цене непрерађене хране и деривата нафте, које су снижене за 1,4% и 1,2%, а деловао је и сезонски пад цена обуће и одеће.

Инфлација мерена укупним текућим растом потрошачких цена, у новембру ове у односу на децембар претходне године, је износила 1,7%¹⁾, а међугодишњим (новембар ове у односу на новембар претходне године) 1,3%.

Наиме, остварена инфлација у овој години је најнижа у поређењу са истим периодима претходних година, почевши од 2007. године од када РЗС израчунава индекс потрошачких цена, с тим што се мања одступања уочавају у односу на последње две године, што се види из наредне табеле:

¹⁾ Саопштење РЗС број 336 од 11.12.2015. године.

- у % -

Година	Остварени раст	
	новембар т.г. децембар п.г.	новембар т.г. новембар п.г.
2007.	9,7	9,3
2008.	9,6	10,9
2009.	6,9	5,9
2010.	9,9	9,6
2011.	7,7	8,1
2012.	11,9	12,6
2013.	1,6	2,0
2014.	2,2	2,4
2015.	1,7	1,3

2. Посматрано по *основним групама*, на новембарски пад цена је, пре свега деловало снижење цена хране и безалкохолних пића од 0,6%, у просеку, што је последица пада цена непрерађене хране за 1,4% (воће 14,4%, свеже месо 2,2%) и прерађене за 0,1%.

Затим, знатније су снижене и цене транспорта (0,5%), услед нижих цена деривата нафте – бензина. Поред тога смањене су цене у групи одеће и обуће (0,1%), алкохолних пића и дувана (0,1%), рекреације и културе (0,2%) и ресторана и хотела (0,2%).

С друге стране, највећи раст је евидентиран у групи здравства (1,2%), а затим код комуникација (0,6%), намештаја, покућства, текућег одржавања (0,5%), остале робе и услуга (0,3%) и стана, воде, електричне енергије, гаса и других горива (0,2%).

Цене образовања су остале на нивоу из претходног месеца.

Наведена повећања цена, као и реализована појединачна повећања у групама где је остварено снижење цена, неутралисала су са око 0,14 п.п. општи пад цена, односно релизовна снижења цена су деловала са око 0,29 п.п.

3. Значајан раст цена, који се кретао у распону од 0,5% до 6,7%, евидентиран је код: уља и масти, поврћа, чишћења, поправке и шивења одеће, поправке обуће, услуга за одржавање и поправку стана, одношења смећа, чврстих горива, тепиха и остале подне облоге, текстила за домаћинство, производа и услуга за одржавање стана, фармацеутских производа, медицинских услуга, телефонске опреме, електричних апарата за личну негу и осталих личних предмета. Учешће ових група у индексу потрошачких цена износи око 16,6%.

4. У новембру ове године у оквиру контролисаних и регулисаних цена, кориговане су следеће цене:

4.1. У новембру ове године у односу на претходни месец евидентирано је повећање цена фармацеутских производа од 1,7%, а у односу на децембар претходне године од свега 0,1%. Раст цена у овом месецу последица је повећања цена свих фармацеутских производа, с тим што су лекови који се издају на лекарски рецепт имале већи интензитет раста цена. Наиме, **цене лекова који се издају на лекарски рецепт** су сходно *Уредби о критеријумима за формирање цена лекова за употребу у хуманој медицини чији је режим издавања на рецепт и Одлуци о највишим ценама лекова за употребу у хуманој медицини, а чији је режим издавања на рецепт* („Службени гласник РС“, бр. 86/15), усклађене са упоредивим ценама лекова из окружења, по подацима за 2015. годину, и по основу промене курса динара од последње корекције цена. Процена је да ће се цене лекова који се издају на рецепт у просеку снизити за 2,8%, а као резултат снижења цена лекова из групе антихипертензива за 10,4%, који имају високо учешће у обухвату цена лекова. Цене за око две трећине ових лекова ће се повећати за 0,64%, односно за колико је повећан курс евра у односу на динар у односу на претходни прерачун цена.

Такође, извршена је и промена стопе за покриће трошкова промета на мало, с тим што је постојећа стопа апотекарске марже од 12% за лекове на Листи лекова остала непромењена, а за лекове који се не налазе на Листи лекова маржа је диференцирана, у зависности од veleпродајне цене, и износи: 25%, 20%, 16% и 12%, при чему не може бити виша од 960 РСД. Имајући ово у виду процењује се да ће доћи до повећања малопродајних цена лекова који се издају на рецепт у апотекама и не налазе се на Листи

лекова, од око 5,5%.Промена апотекарске марже неће утицати на цене лекова који се издају без рецепта, јер се цене ових лекова образују слободно.

4.2. Средином новембра Влада је дала сагласност на *Одлуку о изменама Одлуке о висини посебне накнаде за употребу јавног пута, његовог дела и путног објекта (путарина)* („Сл. гласник РС“, бр. 93/15), коју је донео Надзорни одбор ЈП „Путеви Србије“. Ово из разлога што је отпочела примена затвореног система наплате **путарине** и на деоници од Старе Пазове до Сирига, чиме је путарина двоструко смањена у односу на износ који је постојао, када је био у примени отворени систем. Наиме, на овај начин се, сходно директивама ЕУ, путарина плаћа према пређеном километру, односно за део пута који се користи.

4.3. Крајем новембра Влада је дала сагласност на *Одлуку о изменама и допунама Ценовника услуга Јавног предузећа „Емисиона техника и везе“* („Сл. гласник РС“, бр. 97/15). Постојећи нивои **цена услуга емитовања ТВ програма** у Првом мултиплексу по зонама расподеле остају непромењени, с тим што је уведен корективни фактор 0,73 за емитовање у квалитету стандардне дефиниције и 0,45 високе дефиниције, чиме се постојеће цене практично умањују за 27%, односно 55%.

4.5. У оквиру **цена комунално стамбених услуга** за домаћинства у Републици у новембру 2015. године промењена је једино цена изношења смећа, која је порасла за 2,1%. Ово је ефекат повећања те цене које је извршено у Београду, и то за 5,1%, што је нешто изнад пројектованог општег раста цена за ову годину. У преосталих четрнаест градова, који су на статистичком праћењу, цене свих комунално стамбених услуга у истом месецу мировале су.

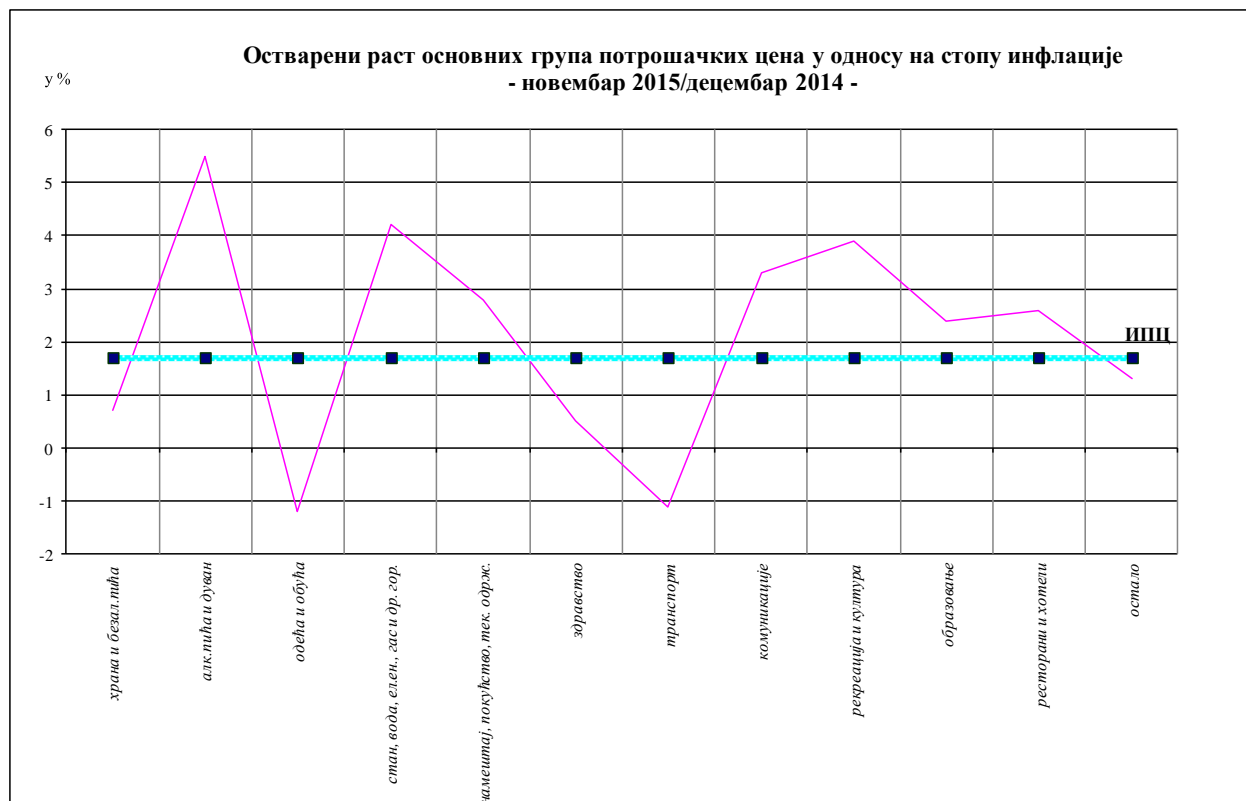
Цене јавног градског превоза у Републици смањене су, и то код цене превоза путника аутобусом у граду за 0,3%, а код претплатне месечне карте за 0,5%, што у оба случаја представља изнадпросечно снижење. Оваква кретања ефекат су значајних снижења цена градског превоза у Ужицу и Сремској Митровици. Наиме, цена превоза путника у Ужицу смањена је за 28,6%, а претплатне месечне карте за 37,9%, док је у Сремској Митровици смањена једино цена претплатне месечне карта за 9,1%. При том, укупно снижење цене претплатне карте од почетка године у Сремској Митровици достиже 13,0%, због претходних промена те цене.

5. Укупан текући раст потрошачких цена у новембру 2015. године у односу на децембар претходне године **износи 1,7%** и опредељен је повећањем цена роба и услуга, с обзиром на незнатна одступања у интензитету раста (1,7% према 1,9%).

Највећи раст и дејство у новембру ове у односу на децембар претходне године имале су цене алкохолних пића и дувана (5,5%), стана, воде, електричне енергије, гаса и других горива (4,2%) и рекреације и културе (3,9%), на које се односи око 70% укупног повећања. *Нампросечно* су повећане и цене комуникација (3,3%), намештаја, покућства и текућег одржавања (2,8%), ресторана и хотела (2,6%) и образовања (2,4%).

Испод просека су цене остале робе и услуга (1,3%), хране и безалкохолних пића (0,7%) и здравства (0,5%).

Снижење цена је остварено код одеће и обуће (1,2%) и транспорта (1,1%).

6. Фискалном стратегијом за 2015. годину са пројекцијама за 2016. и 2017. годину, пројектована инфлација у овој години износи 4,2%, што претпоставља просечан месечни раст од 0,3%.

Циљана инфлације за ову годину, утврђена Меморандумом Народне банке Србије о циљаним стопама инфлације до 2016. године износи 4% са дозвољеним одступањем $\pm 1,5$ п.п.

У новембру ове у односу на децембар претходне године остварен је укупан текући раст од 1,7%, тако да просечан месечни раст, у протеклом периоду ове године, износи око 0,15%, што је двоструко мање од пројектованог. Под претпоставком да се до краја ове године оствари исти интензитет раста, инфлација би се кретала испод доње границе дозвољеног одступања.

У новембру ове године *просечан курс динара* је у односу на октобар повећан за 0,5%, а у односу на децембар претходне године снижен за 0,7% (120,65 према 121,53 динара за 1 евро).

Такође, *просечна нето зарада без пореза и доприноса* у октобру ове године² износи 44.124 динара. При том, у периоду јануар-октобар ове у односу на исти период претходне године зарада је номинално смањена за 0,6%, а реално за 2%. Реалан пад пензија у истом периоду је износио 5,5%³.

Промет у трговини на мало, у периоду јануар-октобар ове године у односу на исти период претходне године, исказан у текућим ценама, је повећан за 1,1% а у сталним

² Саопштење РЗС бр. 311 од 25.11.2015. године

³ Основни индикатори макроекономских кретања, 18.12.2015.г., Министарство финансија

ценама за 1,9⁴. Раст промета, исказан у сталним ценама, је резултата повећаног промета хране, пића и дувана (3,2%) и моторног горива (1,1%), с обзиром да је код непрехрамбених производа осим моторног горива забележен раст промета од свега 0,7%.

Регулисане цене⁵, на бази листе производа и услуга за које нумеричке смернице раста цена утврђује Влада у сарадњи са Народном банком Србије, у новембру ове године су повећане за 0,2%. Незнатно повећање регулисаних цена је последица, пре свега виших цена лекова и изношења смећа. Дејство овог повећања цена на општу стопу износи око 0,03 п.п.

Цене базне инфлације (ЦПИ по искључењу хране, енергије, алкохола и цигарета), након снижења у јануару ове године и непромењеног нивоа у фебруару и марту, од априла до августа бележе раст, да би у септембру биле снижене, а у октобру и новембру поново повећане (0,6%, односно 0,3%).⁶

Имајући претходно у виду, може се констатовати да је општи индекс потрошачких цена углавном опредељен снижењем цена хране (непрерађене 1,4% и прерађене 0,1%) и енергије (0,3%), с обзиром да су цене услуга (0,1%) и робе широке потрошње (0,3%) повећане.

7. Међугодишњи раст инфлације у новембру ове у односу на новембар претходне године износи 1,3%, што је за 0,1 п.п. мање него у претходна два месеца. При томе цене роба су повећане за 1%, а услуга за 2,3%.

Посматрано по групама производа и услуга, *највећи интензитет раста* је евидентиран у групи комуникација (5,9%), стана, воде, електричне енергије, гаса и других горива (4,6%) и рекреације и културе (4,1%), а *натпросечно* су повећане и цене намештаја, покућства и текућег одржавања стана (3,1%), алкохолних пића и дувана (2,7%), образовања (2,4%), ресторана и хотела (2,2%) и остале робе и услуга (1,6%).

Испод просека су повећане цене здравства (0,6%) и хране и безалкохолних пића (0,3%).

Снижење цена је евидентирано код транспорта (3,2%), одеће и обуће (0,8%) и здравства (1,3%).

⁴ Саопштење РЗС број 323 од 30.11.2015. године.

⁵ На бази података НБС прерачунато у Министарству.

⁶ Податак НБС: www.nbs.rs/statistika/realnisektor/potrosackecene, tabela 27a.

**КРЕТАЊЕ ПОТРОШАЧКИХ ЦЕНА
ОД ЈАНУАРА 2007. ГОДИНЕ ДО НОВЕМБРА 2015. ГОДИНЕ**

Година/месец	у %		
	Месечни раст ¹	Текући раст ²	Међугодишњи раст ³
<i>2007. година</i>			
јануар	0,4	0,4	5,4
фебруар	-0,3	0,1	4,1
март	0,6	0,7	4,1
април	0,7	1,4	3,2
мај	1,9	3,3	3,1
јун	0,4	3,7	4,0
јул	-0,2	3,4	4,2
август	2,5	6,0	6,5
септембар	1,6	7,6	8,0
октобар	0,5	8,2	8,9
новембар	1,4	9,7	9,3
децембар	1,2	11,0	11,0
<i>2008. година</i>			
јануар	0,9	0,9	11,5
фебруар	0,6	1,4	12,5
март	1,6	3,0	13,6
април	1,5	4,6	14,6
мај	1,8	6,5	14,5
јун	0,7	7,2	14,9
јул	-1,1	6,1	13,9
август	0,4	6,4	11,5
септембар	1,0	7,5	10,9
октобар	1,8	9,4	12,3
новембар	0,2	9,6	10,9
децембар	-0,9	8,6	8,6
<i>2009. година</i>			
јануар	2,1	2,1	10,0
фебруар	1,2	3,4	10,7
март	0,4	3,8	9,4
април	0,9	4,8	8,8
мај	2,1	7,0	9,1
јун	0,0	7,0	8,3
јул	-0,9	6,0	8,5
август	-0,1	5,9	8,0
септембар	0,3	6,2	7,3
октобар	-0,2	6,0	5,2
новембар	0,8	6,9	5,9
децембар	-0,2	6,6	6,6

МИНИСТАРСТВО СПОЉНЕ И УНУТРАШЊЕ ТРГОВИНЕ И ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈА
Сектор за трговину, услуге, цене и заштиту потрошача

Година/месец	Месечни раст ¹	Текући раст ²	Међугодишњи раст ³
<i>2010. година</i>			
јануар	0.5	0.5	4.8
фебруар	0.3	0.7	3.9
март	1.2	2.0	4.7
април	0.6	2.5	4.3
мај	1,5	4,1	3,7
јун	0,4	4,5	4,2
јул	0.0	4.5	5.1
август	1.4	5.9	6.6
септембар	1.3	7.3	7.7
октобар	1.0	8.3	8.9
новембар	1.5	9.9	9.6
децембар	0.3	10.3	10.3
<i>2011. година</i>			
јануар	1,4	1,4	11,2
фебруар	1,5	2,9	12,6
март	2,6	5,5	14,1
април	1,1	6,7	14,7
мај	0,4	7,1	13,4
јун	-0,3	6,8	12,7
јул	-0,5	6,2	12,1
август	0.0	6.2	10.5
септембар	0.2	6.3	9.3
октобар	0.4	6.8	8.7
новембар	0.9	7.7	8.1
децембар	-0.7	7.0	7.0
<i>2012. година</i>			
јануар	0,1	0,1	5,6
фебруар	0,8	0,9	4,9
март	1,1	2,0	3,2
април	0,6	2,6	2,7
мај	1,4	4,1	3,9
јун	1,1	5,2	5,5
јул	0,1	5,4	6,1
август	1,6	7,1	7,9
септембар	2,3	9,6	10,3
октобар	2,8	12,7	12,9
новембар	0,0	11,9	12,6
децембар	-0,4	12,2	12,2

МИНИСТАРСТВО СПОЉНЕ И УНУТРАШЊЕ ТРГОВИНЕ И ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈА

Сектор за трговину, услуге, цене и заштиту потрошача

Година/месец	Месечни раст ¹	Текући раст ²	Међугодишњи раст ³
<i>2013. година</i>			
јануар	0,6	0,6	12,8
фебруар	0,5	1,1	12,4
март	0,0	1,1	11,2
април	0,8	1,9	11,4
мај	0,0	2,0	9,9
јун	1,0	3,0	9,8
јул	-0,9	2,0	8,6
август	0,4	2,5	7,3
септембар	0,0	2,5	4,9
октобар	0,2	2,6	2,2
новембар	-0,6	1,6	2
децембар	0,2	2,2	2,2
<i>2014. година</i>			
јануар	1,4	1,4	3,1
фебруар	0,1	1,5	2,6
март	-0,3	1,2	2,3
април	0,6	1,8	2,1
мај	0,1	1,8	2,1
јун	0,1	2,0	1,3
јул	-0,1	1,8	2,1
август	-0,2	1,7	1,5
септембар	0,7	2,3	2,1
октобар	-0,2	2,2	1,8
новембар	0,0	2,2	2,4
децембар	-0,4	1,7	1,7
<i>2015. година</i>			
јануар	-0,2	-0,2	0,1
фебруар	0,9	0,6	0,8
март	0,7	1,4	1,9
април	0,5	1,9	1,8
мај	-0,3	1,6	1,5
јун	0,5	2,1	1,9
јул	-0,9	1,1	1,0
август	0,9	2,1	2,1
септембар	0,0	2,0	1,4
октобар	-0,2	1,8	1,4
новембар	-0,1	1,7	1,3

¹ Месечни раст – промена цена у текућем месецу у односу на претходни месец исте године

² Текући раст – промена цена у текућем месецу у односу на децембар претходне године

³ Међугодишњи раст – промена цена у текућем месецу у односу на исти месец претходне године

Прилог 2

**ОСТВАРЕНО КРЕТАЊЕ ПОТРОШАЧКИХ ЦЕНА
ПО ОСНОВНИМ ГРУПАМА**

- у % -

	Месечна стопа		Текући раст	
	Остварено кретање цена <u>11.2015.</u> 10. 2015.	Структура оствареног кретања цена	Остварено кретање цена <u>11.2015.</u> 12.2014.	Структура оствареног кретања цена
ПОТРОШАЧКЕ ЦЕНЕ – укупно	-0,1	100,0	1,7	100,0
Храна и безалкохолна пића	-0,6	-150,3	0,7	13,5
Алкохолна пића и дуван	-0,1	-6,7	5,5	22,5
Одећа и обућа	-0,1	-4,6	-1,2	-3,2
Стан, вода, ел. енергија, гас и друга горива	0,2	23,8	4,2	34,3
Намештај, покућство, текуће одржавање	0,5	16,7	2,8	7,4
Здравство	1,2	47,3	0,5	1,6
Транспорт	-0,5	-48,6	-1,1	-8,1
Комуникације	0,6	24,2	3,3	9,5
Рекреација и култура	-0,2	-8,4	3,9	12,6
Образовање	0,0	0,0	2,4	2,3
Ресторани и хотели	-0,2	-4,6	2,6	3,8
Остала роба и услуге	0,3	11,2	1,3	3,8

На бази података РЗС прерачунато у Министарству.

Београд, 22. децембар 2015. године